

TANITIM - ELEŞTİRİ / REVIEWS

Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008

Orhan Yılmaz (editör / editor).
Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008
ISBN 978-975-403-497-4

Book Review

On Publishing Periodicals in Health Sciences-2008. A collection of symposium papers that was held on 21-22 November 2008 mainly dealing with issues on national science policy, impact factors of scientific journal and indexes.

21-22 Kasım 2008 tarihlerinde Ankara Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen toplantıda sunulan bildirileri içeren ve editörlüğü Doç. Dr. Orhan Yılmaz tarafından yapılan yayın, bu alandaki literatüre önemli katkı sağlayacak niteliktedir. Açılış konferansları, sunular, paneller, sözel sunular, basılı sunular gibi etkinlikleri içeren toplantıda ele alınan konular beş başlık altında toplanmıştır. Bunlar;

- ◇ Ulusal Bilim Politikaları
- ◇ Kurgudan Yayına Bilimsel Araştırma
- ◇ Ulusal Etki Değeri ve Atıf Sıralaması
- ◇ Türk Tıp Dizini
- ◇ Uluslararası Dizinler'dir.

Süreli yayıncılık ağırlıklı olmakla birlikte bilim ile ilgili çeşitli konuların ele alındığı toplantıda hakkında bilgi verilen Türk Tıp Dizini girişiminin dikkate değer önem taşıdığı söylenebilir. Orhan Yılmaz ve Aytaç Yıldızeli tarafından sunulan bildiriye Türk Tıp Dizini çalışmasının Türk Tıp Veri Tabanının çekirdeğini oluşturduğu, böylece kaynak kaybının ve bilgi yinelenmelerinin önlenmesi, bilginin denetlenmesi ve paylaşılmasının kolaylaştığı belirtilmektedir. 1994 yılından bugüne kadar 129 toplantı gerçekleştiren Türk Tıp Dizini Kurulu'nun, çalışmalarını halen ULAKBİM bünyesinde sürdürmekte olduğu belirtilmektedir.

Kitapta uluslararası süreli yayıncılıkta veri tabanı temelli gelişmelerin Türkiye'yi de yakından etkilediği ve süreli yayınlar alanında ortaya yeni sorunların çıktığı anlaşılmaktadır. Ulusal bilim politikaları, bilimsel araştırma süreci ve genel olarak akademik yayıncılık ile ilgili olarak sunulan bildirimler konuyu çeşitli açılardan değerlendirmeyi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, kitapta "Ulusal Atıf Dizini" çalışmalarına başlandığı da belirtilmektedir. Bu son derece önemli bir gelişmedir.

Kitap, yayıncılık, süreli yayınlar, atıflar ve genel olarak bilim konusu ile ilgilenenler için incelenmesi gereken bir yayındır. Her yıl gerçekleştirilen toplantıların aksatılmadan kısa sürede kitaplaş-tırılması da ayrıca son derece olumlu bir çabadır.

Remziye YILMAZ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkezi

Tarım Veteriner ve Biyoloji Bilimleri Süreli Yayıncılık 2. Editörler Çalıştayı-2008

Ankara: TÜBİTAK-ULAKBİM, 2008
ISBN 978- 975-403-498-1

Book Review

*Second Workshop of Editors on Agriculture, Veterinary and Biological Sciences-2008.
A collection of workshop papers.*

2008 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen ve ağırlıklı bilimsel dergi editörlerini hedefleyen *Tarım Veteriner ve Biyoloji Bilimleri Süreli Yayıncılık 2. Editörler Çalıştayı*'nın açılış konuşma-ları, panel konuşmaları ve serbest sözlü bildirimlerine ait metinlerin yer aldığı kitap bu alanda literatüre özgün bir katkı sağlamaktadır. Çalıştayda yapılan ve kitapta da yer alan Prof. Dr. Hakan Yardımcı'nın (Tarım Veteriner Biyoloji Bilimleri Veri Tabanı Kurul Başkanı) "I.Çalıştayın Değerlendirilmesi: Yapabildiklerimiz Yapamadıklarımız" başlıklı açılış konuşması ile "ISI Yolunda Dergilerimiz", "Hakemlik Sistemi ve Hakem Raporları" ve "E-Dergi Yazılımları" başlıklı panellerde sunulan bildirimler süreli yayıncılıkta Türkiye için geleceğe yönelik bir bakış açısı oluşturmada dikkate alınması gereken bilgiler sunmaktadır.

Sözü edilen paneller çerçevesinde işlenen alt konular şunlardır:

- ◇ Ulusal dergilerin uluslar arası veri tabanlarına katılım süreci;
- ◇ ISI yolunda Turkish Journal of Zoology;
- ◇ WoS SCI Expanded, SSCI ve AHCI kapsamındaki Türk Dergileri ve ULAKBİM TVBBVT kapsamındaki dergiler;
- ◇ Bilimsel yayın sürecinde hakemlik müessesesi;
- ◇ Bilimsel makale değerlendirmesinde hakem seçimi;
- ◇ Bilimsel yayınlarda hakemlik sistemi;
- ◇ Türkçe dergilerin fiziksel özelliklerinin incelenmesi;
- ◇ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi araştırmacı-larının yayın davranışları üzerine bir ön-çalışma;
- ◇ Akademik yayıncılıkta açık kaynak e-dergi yönetimi yazılımları
- ◇ Su ürünleri akademik bildiriler yayım sistemi: Akademia.net.

Bunların dışında Cem Saraç ve Fatma Başar'ın TÜBİTAK-ULAKBİM'in 1996-2008 yılları arası döneme ilişkin öyküsü bu kurum hakkında doyurucu bilgiler sunmaktadır.

Yayında TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket Yetiş'in de belirttiği TÜBİTAK EKUAL (Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı) çalışması dikkat çekici bir gelişmedir. Dr. Yetiş'in verdiği bilgiye göre, bilimsel bilgiye erişimde araştırmacılar arasında fırsat eşitliği yaratmak amacıyla geliştirilen projede 120 üniversite ve araştırma kurumu, 55 eğitim ve araştırma hastanesi olmak üzere 175 kurum yer almaktadır. Bu proje dünyadaki en önemli veri tabanlarına ve elektronik ortamda makalelerin tam metinleri erişim olanağı sağlama özelliği nedeniyle son derece önemli görünmektedir.

Yayın, konu ile ilgilenenler ve özellikle editörler açısından okunması gereken bir kitaptır.

Remziye YILMAZ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkezi

Türkiye’de Kültür Politikası ve Kütüphane

Bülent Yılmaz

Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi, 2009. 258 s.
ISBN: 975-6351-30-7

Book Review

In this study, the relationship between the concepts of culture and cultural policies and the institution of library has been examined; the way of perception of the institution of library in Turkish national cultural policy is tried to be shown by investigating various laws, legislations, instructions, development plans, culture councils, the programs of government and political parties related to culture in Turkey after 1980.

Kültür kavramı, sosyal hayat süreci içerisinde toplumun çevresiyle mücadele etmesi ve birlikte yaşamaktan kaynaklanan sorunların çözümü sırasında öğrenilmiş, topluma niteliklerini veren ve toplumlar arası farklılık gösteren, işlevselliği nedeniyle yeni katılan üyelere aktarılacak istenilen beceri, deneyim, alışkanlık, yöntem, gelenek, görenek, değer ve inançların tümü olarak tanımlanabilir.

Bir ülkenin kültürel tüm unsurlarına yönelik hedefleri, ilkeleri, stratejileri ve önceliklerinin bir bütünü olarak ifade edilebilen kültür politikası ise toplumların kültür hayatını düzenlemesi, kültür varlıklarının korunması ve geliştirilmesi, halkın kültürel yaşama katılabilmesi için elverişli ortamı yaratması bakımından önem taşımaktadır.

Kütüphane kurumunun da, kültürün tüm unsurlarını gelecek nesillere taşıması, kısaca toplumların hafızası olması nedeniyle kültür ve kültür politikalarının ayrılmaz bir parçası olduğu açıktır. Dolayısıyla ülkelerin kültür politikalarını şekillendirirken kütüphane kurumunu göz ardı etmemeleri beklenir.

Bu eser, “kütüphane kurumu ve hizmetleri Türk ulusal kültür politikası bağlamında ve incelenen dönem itibariyle geleneksel bir yaklaşımla ele alınmaktadır” varsayımına dayanarak Türkiye’de kütüphane kurumunu ulusal kültür politikası doğrultusunda halk kütüphanesi örneği üzerinden ve 1980 sonrası dönem itibariyle değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Bu kapsamda, kültür ve kültür politikası kavramları detaylı bir şekilde incelenerek bu kavramların kütüphane kurumu ile olan ilişkileri ortaya konulmuş; Türkiye’de kültüre ilişkin çeşitli yasalar, yönetmelikler, yönergeler, kalkınma planları, şûralar, hükümet programları, siyasi parti programları irdelenerek kütüphane kurumunun ne ölçüde kültür politikalarının bir parçası olduğu saptanmaya çalışılmıştır.

Eser, “Kültür ve Kültür Politikası: Kavramsal Çerçeve”, “Kültür Politikası ve Kütüphane: Kuramsal Çerçeve” ve “Türkiye’de Kültür Politikası ve Kütüphane: Değerlendirme” başlıklarıyla üç bölümden oluşmaktadır.

Bu çalışma sonucunda, ulusal kültür politikasının kütüphane kurumunu algılayışta ve kavrayışta sistematik, bütüncül ve toplumsal değişimi yakalama anlamında çağdaş bir içeriğe sahip olmadığı gerçeği ortaya çıkarılmıştır.

Eser, ulusal kültür politikası içerisinde kütüphane kurumunun algılanış biçimi ve mevcut konumunu saptaması, bu politikaların yetersiz yanlarını ortaya koyması, eksikliklerin giderilmesine yönelik önerileri içermesi ve literatürde büyük bir boşluğu doldurması nedeniyle oldukça önemli kabul edilebilir.

Nevzat ÖZEL

Ankara Üniversitesi

Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Dewey: Dünyanın Kalbine Dokunan Kütüphane Kedisi

Vicki Myron

Suna Develioğlu (çeviren / translator)

İstanbul, Pegasus Yayıncılık, 2009, 303 s.

ISBN: 978-605-5943-57-8

Book Review

Dewey: A Small-Town Library Cat who Touched the World.

Eser, 1988 yılında, dondurucu bir kış sabahı, ABD’nin Iowa şehrine bağlı Spencer Halk Kütüphanesinin kitap iade kutusuna terk edilen yavru bir kedi ile kütüphane personeli ve kullanıcıları arasında yaşananları hikâye etmektedir.

Kitabın ana kahramanlarından, Dewey Onlu Sınıflandırma Sistemi’nin yaratıcısı, Amerikalı kütüphaneci Melvil Dewey isminden esinlenerek Dewey adı verilen yavru kedi, kütüphane personeli tarafından koruma altına alınarak kütüphanenin ve müdavimlerin maskotu haline gelmiş ve zamanla kütüphanenin bir “vazgeçilmezi” olmuştur. Kitabın

adında da vurgulandığı üzere, Dewey'in insanlara olan yakınlığı, hayvan fobisi olan insanları bile korkularından vazgeçirmiş, ayrıca kütüphaneyi birçok kullanıcı için daha cazip hale getirmiştir. Bir kedinin insanların hayatında ne kadar önemli bir role sahip olabileceği, bir kütüphanenin ve şehrin tanınmasında nasıl bir etki yaratabileceği detaylı bir şekilde resmedilmiştir.

Kitap, yazarın anekdotlarını, Spencer kasabasının ve halk kütüphanesinin tarihsel gelişimini ve Dewey'in maceralarını içeren, kütüphane ilgili öğelerin bolca yer aldığı 27 bölümden oluşmaktadır. Dönemin Amerika'sına ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan ışık tutan eser, ayrıca o dönemde halk kütüphanelerinin durumu, şehir meclisinin ve halkın kütüphaneye karşı yaklaşımları hakkında okuyucuya ipucu vermektedir. Eserde halk kütüphanelerinin toplumundaki önemi ve bulunduğu çevreye kazandırdıkları vurgulanarak kütüphane bilincinin oluşmasına katkıda bulunacak mesajlar verilmektedir.

Roman tadında, basit bir dil ile yazılmış olan ve yayınlandığı tarihte Amerika'da en çok satanlar listesinde yer alan eser, kütüphane bilinci hakkında fikir edinilmesi için öğrencilere ve mesleğe yeni başlayan bireylere tavsiye edilebilir niteliktedir.

Muharrem YILMAZ
Anadolu Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı